

Triple-A-vereniging opgericht 20-10-1992

Correspondentieadres:

Secretaris Jan Vonk

De Hoogt 14

2977 LA Goudriaan

www.triple-a-vereniging.nl

NIEUWSBRIEF

Inhoudsopgave	pag.
Beste leden	2
Jaarvergadering 2024	2
Familie van Hal in Portugal	6
Nieuwe analyseur Tess Verkleij	8
Geen bouwfouten tolereren	9
Smaller, smaller en nog smaller	10
Triple-A werkt	12

Bij familie van Zijtveld worden levensduur en hoge levensproducties gerealiseerd in de praktijk. Hun bedrijf had in het boekjaar 2022–2023 de hoogste levensproductie bij afvoer. Een uitgekiend, degelijk en simpel beleid zorgen voor hoge levensproducties. Eenvoud komt bij van Zijtveld ook tot uiting in een beperkt wagenpark; “Alleen een trekker, voerdoseerwagen en kunstmeststrooier hebben we nodig.” Deze brede Twist-dochter laat tijdens haar droogstand nog veel kwaliteiten zien en symboliseert de karakteristieke werkwijze waarop van Zijtveld hun prestaties realiseren.

Beste leden,

Voor u ligt de nieuwste nieuwsbrief van voorjaar 2025. Tot zover gaat dit voorjaar al als bijzonder prettig de boeken in: mooi weer, de mest onder prima omstandigheden uit te rijden en momenteel kan er een hoop mest naar de akkerbouwgewassen. De eerste koppels koeien lopen inmiddels al wel een maand buiten en dan zitten we nog maar aan het einde van maart. Dat het weer van jaar tot jaar veranderd is geen verrassing. We weten het en al is het soms lastig, dat maakt het juist ook tot een uitdaging om er zo goed mogelijk mee om te gaan. Vele dingen veranderen en slechts enkele dingen blijven hetzelfde. Binnen triple-A in Nederland verandert het al jarenlang gestaag, meer boeren met meer koeien maken inmiddels gebruik van het systeem en meer analyseurs die hier elke dag hun ziel en zaligheid inleggen. Afgelopen jaar werden we net voor de jaarvergadering opgeschrikt door de plotselinge verandering in Jan Schilders gezondheid. Na de ingrijpende behandeling lijken de vooruitzichten en eerste onderzoeken inmiddels zoals je ze niet beter kan wensen, waarmee we als vereniging Jan van harte willen feliciteren! In deze nieuwsbrief komt o.a. ook de geslaagde jaarvergadering aan bod die we eind vorig jaar hielden in Renswoude op het bedrijf van de familie Zijtveld. Daarnaast stelt de jongste/nieuwste analyseur Tess Verkleij zich voor.

Allemaal veranderingen, maar wat nog altijd zo blijft, is wat ons bindt: met functionele koeien is het onder veranderende omstandigheden nog altijd goed boeren. En zijn veranderingen op andere gebieden soms ingrijpend, dan kunnen in een stal vol beste koeien nog altijd iedere dag die energie opgedaan worden die nodig is om tegen negatieve veranderingen te kunnen. Beste koeien die probleemloos kunnen produceren, oud kunnen worden en goed door kunnen fokken. In deze nieuwsbrief staan daar ook weer enkele hele beste voorbeelden van. Daar blijft de vereniging, de analyseurs en onze leden elke dag druk mee om in veranderende tijden gewoonweg beste koeien te blijven houden!

Jeroen van Maanen

Jaarvergadering 2024

Op zaterdag 23 november werd de jaarvergadering van de Triple-A-vereniging gehouden. In zalencentrum De Hof te Renswoude in Gelderland waren ruim 150 deelnemers aanwezig. De jaarvergadering stond in het teken van levensduur en levensproductie.

Wederom volle bak tijdens de jaarvergadering 2024 van de Triple-A-vereniging.

Verslag jaarvergadering 2024 van de Triple-A-vereniging.

Opening door voorzitter

Jeroen van Maanen opent de vergadering en geeft aan Piet Beers het woord om een mededeling toe te lichten. Hij praat ons bij over de situatie van Jan Schilder die helaas door een ingrijpende operatie niet bij de vergadering aanwezig kon zijn. Piet memoreert hierbij aan het ontstaan van de vereniging en de roerige begin tijden, de zware strijd die er gestreden is om aAa in Nederland en Europa van de grond te krijgen.

Daarnaast leest Piet een persoonlijk bericht van Jan voor met een aantal quotes. Jan haakt in op het thema vandaag. Hij beseft dat je een dosis geluk moet hebben om een hoge levensduur te kunnen realiseren, iets wat soms heel relatief lijkt. Ook geeft Jan via een van zijn quotes te kennen; "Ik heb de laatste tijd enorm veel steun van jullie gekregen en beseft nu pas hoeveel mooie mensen ik om me heen heb: die mij steunen, meedenken, adviezen geven en voor mij bidden. Dit geeft mij energie en kracht om hier doorheen te komen."

Een indrukwekkend begin van de vergadering, ook omdat iedereen in de zaal het besef had dat zonder Jan Schilder het aAa-systeem geen

voet aan de grond zou hebben gekregen in Europa, waar inmiddels 11 analyseurs hun analyses verrichten, onder wie zes Nederlandse. Met elkaar vullen we een kaart in als bemoediging aan Jan. Coby wordt bedankt voor haar inzet voor de nieuwsbrief.

Ingekomen stukken en mededelingen

Er zijn geen mededelingen of ingekomen stukken.

Notulen

De notulen leveren geen vragen op en worden goedgekeurd.

Jaarverslag penningmeester en kascontrole

De financiën worden toegelicht door de penningmeester, Ruud Kemna. Kascontrole lid Johan van Houwelingen geeft een verslag van de kascontrole. Stefan Reuver volgt Johan van Houwelingen op als kas controle lid, hij doet dit in de toekomst samen met Stefan Strootman. De vergadering stemt hiermee in.

Bestuursverkiezingen

Bestuursverkiezingen zijn dit keer niet van toepassing.

Rondvraag

Tijdens de rondvraag wordt er naar het aantal leden gevraagd. In Nederland heeft de vereniging 556 en in het buitenland 32 leden.

Fokwaarden en levensduur

Als lid van de Landelijke Adviesraad Fokwaarden presenteerte Rick Schilder de theoretische kant van de fokkerij op levensduur met een verhandeling over fokwaarden en hun betekenis voor de praktijk.

Hij vestigde onder andere de aandacht op de invloed van trends op fokwaarden. Zo fokt iemand die doorlopend stieren gebruikt met een gemiddelde fokwaarde van 100 voor hoogtemaat toch op grotere koeien, omdat de gebruikte stieren in de populatie gemiddeld 103 voor hoogtemaat scoren en de trend dus richting grotere koeien gaat. Na de vijfjaarlijkse basisaanpassing geeft een stier die dan 100 scoort

Financieel jaarverslag - Triple A vereniging 1 november 2023 t/m 31 oktober 2024

Ontvangsten		Uitgaven	
Saldo rekening 1-11-2023	3065,24	Nieuwsbrieven/uitnodigingen/facturen	6316,10
Contributie 2024	11,940,00	NVO contributie	225,00
Entree jaarvergadering	2485,00	Bankkosten	367,72
		Website/PC-Leden	234,89
		Jaarvergadering	3375,00
		Overige kosten	157,98
		Nieuw saldo 31-10-2020	6813,55
Totaal	15.005,24	Totaal	15005,24€

voor hoogtemaat grotere dieren dan de stieren die in de vijf jaar daarvoor op 100 stonden, omdat die trend naar grotere koeien dan verwerkt is in het gemiddelde.

Rick Schilder presenteert op heldere wijze de toch vrij complexe materie van de theorie achter de fokkerij op levensduur.

Voor een langere levensduur valt op dat voor veel kenmerken een optimum geldt en het dus niet automatisch een voordeel is wanneer stieren hoge fokwaarden hebben voor bepaalde kenmerken. Hoogtemaat (-0,18), voorhand (-

0,24), inhoud (-0,33), openheid (-0,27) en kruisbreedte (-0,20) zijn negatief gecorreleerd aan levensduur. Dat komt mede omdat voor exterieurfokwaarden alleen de beoordelingen van vaarzen gebruikt worden en vaarzen die meer op een (oudere) koe lijken volgens Rick beter gewaardeerd worden in het systeem, terwijl voor een langere levensduur laatrijpheid (en jeugdige vaarzen), dat een correlatie van +0,42 heeft met levensduur, gewenst is. Beengebruik (+0,24), beenstand achter (+0,13), vooruieraanhechting (+0,20) en uierdiepte (+0,24) zijn kenmerken die wel positief gecorreleerd zijn aan levensduur. De correlaties van levensduur met de exterieurkenmerken is veel lager dan met de productiekenmerken, kg melk, kg vet, kg eiwit en persistentie, die correlaties van +0,35 tot +0,40 hebben met levensduur. Nog belangrijker zijn de secundaire kenmerken. De uiergezondheidskenmerken hebben correlaties tussen de +0,45 en +0,56 met levensduur en ook klauwgezondheid is met +0,42 een belangrijke factor.

Bij veel van deze kenmerken geldt dat de betrouwbaarheid pas hoog genoeg is om op de fokwaarden te kunnen vertrouwen als de dochters van een stier enkele jaren aan de melk zijn. Geduld is dus volgens Rick een schone zaak voor wie serieus werk wil maken van een lange levensduur. In de tussentijd geeft de ontwikkeling van fokwaarden wel een goede indicatie van wat verwacht mag worden. Het stijgen of dalen voor bepaalde kenmerken naarmate de dochters langer aan de melk zijn, zegt meer over die kenmerken dan het absolute niveau. De schattingsfout, die aangeeft binnen welke grenzen een fokwaarde statistisch gezien terecht kan komen, is bij de meeste kenmerken erg groot bij lage betrouwbaarheden.

Economie en levensduur

Onderzoeker Willem van Laarhoven van Valacon zette de economische cijfers rond levensduur op een rijtje. Onderzoek heeft uitgewezen dat de hoogste productie van een koe en de hoogste economische dekkingsbijdrage worden bereikt in de vijfde lactatie. De economisch optimale productieve levensduur is acht lactaties. Een levensduurverlenging tot ten minste

de vijfde lactatie levert meer op dan vervanging door jonge dieren met een genetisch hogere aanleg voor productie tot 125 kilogram per lactatie. Als vuistregel gaf hij op een melkveebedrijf met 100 koeien en een rollend jaargemiddelde van 9.500 kilogram melk aan dat een maand extra levensduur gemiddeld 1.800 euro per jaar oplevert en een jaar extra gemiddeld 21.600 kilogram melk oftewel 2,27 euro per 100 kilogram melk. Een verlaging van het vervangingsaandeel van 30 naar 25 procent levert gemiddeld 13.500 euro op, 1,42 euro per 100 kilogram melk. De optimale economische levensduur verschilt per bedrijf en is onder meer afhankelijk van de hoogte van de productie, de intensiteit, het aandeel eigen voer, de grondprijs, de inrichting van de stal, comfort en welzijn, de jongvee-opfok, al dan niet weiden en de bedrijfsvoering.

De economisch optimale productieve levensduur is acht lactaties volgens Willem van Laarhoven. Alleen een strenge maar vooral ook consequente handhaving van het selectiebeleid zal de levensduur kunnen verlengen.

In de praktijk worden afvoerbeslissingen niet alleen op basis van economie genomen. De logica van de boer is niet altijd die van de cijfers, aldus Van Laarhoven. Onderzoek heeft wel

aangetoond dat er veel winst te behalen valt met gerichte maatregelen om de productieve levensduur te verlengen. De gerealiseerde levensproductie op een bedrijf wordt uiteindelijk bepaald door de erfelijke aanleg: is het maximaal haalbare min de omgevingsfactoren. Daar heeft elke veehouder zelf invloed op.

Onderzoek op aAa-bedrijven wijst uit dat in de eerste drie jaar een vrij scherpe stijging van de levensduur en levensproductie gerealiseerd wordt van gemiddeld drie maanden levensduur en 4.300 kilogram melk per koe. Daarna stagneert de stijging en zijn de overige bedrijfsfactoren weer bepalend op het hogere niveau.

In de middag werd het bedrijf van de familie Van Zijtveld in De Glind bezocht.

Henco van Zijtveld introduceerde het melkveebedrijf Groot Havikhorst van Henco, Rita en Joël van Zijtveld. Hun bedrijf stond bovenaan de lijst van bedrijven met de hoogste levensproductie bij afvoer in het boekjaar 2022–2023. Ze voerden dat boekjaar 20 koeien af met een gemiddelde leeftijd van 10 jaar en een levensproductie van 92.332 kg melk met 7.194 kg vet en eiwit. In de afgelopen drie jaar waren die cijfers 8 jaar en 9 maanden en 74.250 kilogram melk.

Ze behoren hiermee tot de top van Nederland voor gerealiseerde levensproducties.

Het pachtbedrijf wordt sinds 1931 gerund door de familie Van Zijtveld. Henco's grootvader pachtte het bedrijf destijds voor 2.500 gulden met als een van de voorwaarden dat er hoornvee werd gehouden, zodat er genoeg mest op het land zou komen. In 2024 bedraagt de pacht 44.000 euro en moest 2.500 kubieke meter mest afgevoerd worden voor zo'n 30 euro per kubieke meter. Henco nam het bedrijf over in 1984. In 1986 werd de eerste ligboxenstal gebouwd voor 50 koeien, in 2013 volgde een uitbreiding met 90 boxen en een strohok. Zo'n hok is volgens Van Zijtveld onmisbaar om een lange levensduur te bereiken.

Henco van Zijtveld: "aAa heeft ons geweldig geholpen, De uitgebalanceerde koeien zijn functioneler geworden en worden makkelijker oud."

In 2008 passeerde de eerste koe op het bedrijf de 100.000-kilogramgrens. Pas in 2016 volgde de tweede. Daarna ging het snel; in de afgelopen acht jaar bereikten 33 koeien de grens van 100.000 kilogram en 11 de grens van 10.000 kilogram vet en eiwit. In de stal liet het koppel van Van Zijtveld zich 's middags kennen als uniform met beste koeien, waarbij vooral de oudere koeien imponeerden met royale breedte- en dieptematen.

Vijf van de in totaal 35 100-tonners bij Van Zijtveld, waar Stonewall en Paramount met beide 3 dochters het sterkst zijn vertegenwoordigd. Bij de 11 tientonners is de eigenstier Caps Jenny's Fortune als enige vertegenwoordigd met liefst twee dochters. Tot 2016 had het bedrijf slechts één 100-tonner. (foto, VVB IJsselstreek)

Dat er tot 2016 slechts één 100-tonner op het bedrijf was en in slechts 9 jaar er maar liefst 34 honderdtonners bij zijn gekomen, schrijft Henco vooral toe aan het gebruik van aAa.

Van Zijtveld: „We werken nu bijna 25 jaar met het aAa-systeem en dat heeft ons enorm geholpen. De uitgebalanceerde koeien zijn functioneler geworden en worden makkelijker oud.”

De sprekers Rick Schilder en Willem van Laarhoven worden samen met de gastheren Henco en Joel van Zijtveld door de voorzitter, Jeroen van Maanen bedankt voor hun bijdrage en gastvrijheid.

Op onze website staan de PowerPoint presentaties van alle drie de sprekers;

www.triple-a-vereniging.nl/Artikelen/

Op de website van Valacon staat de video van de presentatie van Rick Schilder;

www.valacon.nl/videos/

In het vakblad Melkvee heeft Fred Reinders een artikel geschreven over de jaarvergadering;

www.melkvee.nl/categorie/gezondheid/

Familie van Hal in Portugal

In het kader van onze studentengroep 'Huisgenoten Dronten' hebben we dit jaar een trip naar Portugal gemaakt en waren we te gast bij de familie Van Hal in Elvas. De familie bestaat uit Gijs, Josee, Yasmine en Rosaly.

In 2001, direct na het afronden van de HAS in Dronten, zijn Gijs en Josee geëmigreerd. Het ouderlijk bedrijf moest in Ulft (Achterhoek) wijken voor Industrie. Gijs had tijdens zijn stage al ervaring opgedaan in Portugal. Zo kende hij het land en zag daar volop kansen om het bedrijf verder te ontwikkelen. Destijds is een deel van het jongvee vanuit de Achterhoek meegegaan en is dit aangevuld met vaarzen uit Nederland. Ze zijn begonnen met 200 melkkoeien en door de jaren heen continu gegroeid.

Vanaf 2009 komt Jan Schilder hier elk jaar in mei de dieren te analyseren. Gijs ervaart, dat sindsdien de dieren uniformer zijn en hij minder afzwaaiers heeft. Maar exact zijn dit soort verschillen lastig te herkennen. Sinds 2009 is er ook een nieuwe ruime stal gebouwd met zandbedding. Deze aanpassing heeft de koeien ook goed gedaan; de koeien liggen goed in de boxen en lopen goed over de mestgangen. Je merkt dat ze erg goed en zelfverzekerd over de vloer lopen. Gijs neemt zelf de klauwverzorging op zich en insemineert ook het gros van de koeien.

Zand in de boxen en alle koeien liggen netjes op een rij

Stierselectie is in de aAa-groep 156 altijd vrij lastig, omdat in die groep weinig stieren voor handen zijn. De focus van Gijs is een vlotte melkplas. De reden hiervoor is dat vet en eiwit in Portugal ondermaats betaald worden. Toch wil hij het liefst niet te veel verlies van eiwit. Ook ziet hij graag een koe die wat kleiner van formaat is, met goede benen en een bruikbaar uier. Tevens wil hij indien mogelijk zoveel a2a2-stieren gebruiken.

Aan Gijs stelde ik de vraag; "Waar hij in de toekomst nog specifiek op selecteert?" Hij heeft eigenlijk niet een heel specifiek onderdeel wat verbetering vraagt. De koeien worden door het Portugese stamboek ingeschreven en daar kwam uit naar voren dat de vooruiers nog wat beter kunnen. Gijs vindt dit niet storend en ziet verdere verbetering van levensproductie als veel belangrijker.

Als Gijs in de computer kijkt naar de 100.000 liter koeien, zijn de meeste dochters van; Win 395 (3x), Paramount (7x) en Big Winner (4x), maar ook een flink aantal van de eigen stier (in het verleden ging het jongvee bij de eigen stier) Levensproductie bij afvoer is het afgelopen jaar

48.102 liter. Gemiddeld hadden ze 3,7 lactaties gemaakt bij afvoer. De 3 belangrijkste redenen waarom de dieren het bedrijf verlaten zijn, vruchtbaarheid, uierproblemen (mastitis, celgetal etc.) en lage productie (selectie dus) Voor Gijs is aAa een goed basis-handvat om de fokkerij op te baseren, het werkt simpel en de doelstelling (koeien beter samenhangend maken, die het makkelijk volhouden) staat Gijs aan.

De oudste koe bij Gijs, nr.121, wordt in augustus 14 jaar. Ze heeft in 3567 dagen al 155.432 liter melk geproduceerd met 13.102 kg vet + eiwit. Haar afstamming is Pentagon x Paramount x Amarillo.

Dit is een Montreux-dochter, gefotografeerd door Jan Schilder. Ze komt uit een Jerudo en dan komt Niveau

Jongvee worden allemaal met Zoetis getest op genomics. De beste 80% wordt met gesekt sperma geïnsemineerd. Hierdoor kan een groter deel van de melkkoeien bij een vleesras. Bij de melkkoeien tekenen; Big Malki, Odell, Bart, Blacklist, Lonestar, Geronimo, Bagolino, Gold Medal, Delco, Montreux en Solution voor het vaderschap. Vaders bij het jongvee zijn; Lonestar, Solution, Boeing-P en AltaMesmerize, De stieren die momenteel gebruikt worden bij de melkkoeien zijn; Solution, Boeing-P, Amuse,

Ardfinnan en voor gebruikskruising Belgische Blauwe en Angus. Bij het jongvee worden De-cree, en Mayhem ingezet.

Bedrijfsgegevens: Het bedrijf heeft 610 melk-koeien en 370 stuks jongvee. In 2024 produ-ceerden ze gemiddeld 40,7 liter per koe per dag. Het rollend jaargemiddelde bij 3 x daags melken is 13.208 liters met 3,87% vet en 3,29% eiwit (de uitbetaling door de fabriek is uitslui-tend op liters)

Zo'n 330 hectare grond is voor voerproductie (hiervan kan 190 ha worden beregend met pi-vot). Het grootste deel, 164 ha, is mais, 26 ha sorghum, een kleine 60 ha triticale (deels voor GPS) en 190 hectare gras (deels dubbelteelt met mais)

Op het bedrijf wordt met protocollen gewerkt, iedereen heeft eigen taken. Het melken wordt 3x daags uitgevoerd door standaard twee tot drie melkers die in groepen wisselen, tevens de boxen schoonmaken en ook de koeien die aan het kalveren zijn in de gaten houden. Een vaste medewerker voert iedere dag.

In het midden het melkgebouw met kantoor en kantine. Rechts de kalveren, eerst in iglo's later in groepshokken.

Cornee van Zandwijk

Nieuwe analyseur Tess Verkleij

Sinds afgelopen november maakt Tess Verkleij deel uit van de door aAa Weeks officieel er-kende groep analyseurs.

Graag stelt zij zich aan u voor.

Mijn naam is Tess Verkleij, 23 jaar oud. Ik ben opgegroeid op het melkveebedrijf van mijn ou-ders (Paul en Marsia) en oom en tante (Joost en Bernadette) in Hazerswoude, Zuid-Holland. Hier zijn onder meer de fokstieren Aurora Ormsby en Aurora Jeroen voortgekomen. Fok-kerij is altijd al een grote hobby van mijn vader geweest, en dankzij hem ondertussen ook die van mij geworden.

Tijdens en na mijn studie Dier- en Veehouderij aan de HAS in Den Bosch werkte ik voor de Agrarische Bedrijfsverzorging op veel verschil-lende melkveebedrijven. Het viel me op dat sommige veehouders het aAa-systeem ge-bruikten. Ik merkte dat dit systeem duidelijk in-vloed had op de kwaliteit van de dieren en hun prestaties. Dit in combinatie met de ervaring van mijn zusje die toen stage liep bij familie Mooijman (destijds) in Groningen, ze was ont-zettend enthousiast over de veestapel daar en de uitzonderlijk hoge levensproductie die mede dankzij aAa werd behaald. Dat maakte dat ook wij thuis steeds meer interesse kregen in het aAa-systeem.

Tess Verkleij tussen de koeien en bij de kalveren op haar ouderlijk bedrijf 'Aurora' in Hazerswoude.

Op een gegeven moment besloten we om con-tact op te nemen met Jan Schilder. We vroegen of hij bij ons zou kunnen komen analyseren. En zo gebeurde het dat ik samen met hem door de stal liep. Het was voor mij een eye-opener: de manier waarop Jan naar koeien keek. Dat was heel anders dan ik gewend was. Ik vond het ontzettend interessant. Na een aantal keer met Jan mee geweest te zijn, was ik overstag. Dit

was het werk dat bij mij paste. Wat het analyseren voor mij zo aantrekkelijk maakt, is de combinatie van het werken met veehouders, het tussen de koeien zijn en het feit dat je echt iets doet waar je 100% achter staat. Bovendien werk je voor een internationaal bedrijf, wat het nog extra boeiend maakt. Geïnspireerd door deze ervaring besloot ik om de cursus te volgen om aAa-analyseur te worden.

Nu, ongeveer een jaar nadat ik ben begonnen met de cursus, ben ik officieel bevoegd om koeien te analyseren volgens het aAa-systeem. Door omstandigheden kon ik meteen veel klanten in Zuid-Holland overnemen van Jan, waar ik hem ontzettend dankbaar voor ben. Ik kreeg de kans om de theorie direct in de praktijk te brengen. Het is geweldig om nu mijn passie voor fokkerij en de kennis die ik heb opgedaan toe te passen in het werk dat ik doe.

Het aAa-systeem biedt veehouders de kans om een stap verder te gaan in hun fokkerij en zorgt ervoor dat de veestapel nog beter presteert. Ik ben dan ook trots om onderdeel uit te maken van dit proces.

Tess Verkleij

Geen bouwfouten tolereren

Een tijdje geleden kreeg ik van een KI-medewerker bijgevoegde foto toegestuurd met de vraag; “Heb je enig idee wat dit verschijnsel is en wat dat betekent?”

Dit berichtje deed mij direct denken aan Henk Slaghuis, die jaren geleden eens een dag met mij is mee geweest om te ervaren hoe een aAa-analyseur te werk gaat. De in 2022 overleden Henk was fokkerijdeskundige bij de varkensfokkerijafdeling van Cofok. Ook ontwikkelde hij nieuwe kruisingen bij schapen, zoals het Rijn-lam A en B. Ook was hij fervent fokker van Ouessant schapen en was hij elke twee jaar de jury tijdens ‘de dag van het schaap’ en koos hij het mooiste schaap van Nederland.

Ik herinner mij nog goed dat Henk die dag vertelde dat elke beer met een afwijking niet werd ingezet, want elk probleem of bouwfout die je tolereert breng je in de populatie en komt vroeg of laat weer terug. En ik denk dat hij daar gelijk in had, want dat is simpelweg hoe de

natuur werkt: wat je erin stopt komt er ook weer uit.

Daarom denk ik ook dat het belangrijk is bij de selectie van jonge stieren om eens kritisch te kijken voordat ze worden inzet en dat bij dieren die bouwfouten vertonen de vraag gesteld zou moeten worden; “Willen wij zo’n stier wel inzetten?”

Dat kan elke bouwfout zijn: smalle voorhand met gedraaide voorbenen, smalle kop, strekbenen, platte ribben (weinig capaciteit), problemen met de lendenen (lendenen zijn namelijk heel belangrijk, want dat is het verband tussen voor- en achterhand), navelbreuk en natuurlijk ook deze oogafwijkingen en ga zo maar door. Andere afwijkingen zoals dom of verkeerd karakter, zouden ook in overweging kunnen worden genomen.

Op deze ingezonden foto een koe met afwijkende oogbollen. Je zie het vaak bij dieren met gebrek aan vrouwelijke kwaliteiten en dus een meer mannelijke uitstraling.

Wij als analyseurs zien bijna alle stieren in levende lijve en maken dan wel eens opmerkingen als wij een van deze bouwfouten zien. Een veel gehoorde reactie is dan; “Dat heeft zo’n lage erfelijkheidsgraad daar kun je niet op fokken”. Maar uiteindelijk zie je deze bouwfouten in de vrouwelijke populatie dus wel weer terug. Persoonlijk denk ik dat het niets met erfelijkheidsgraden te maken heeft, want alles is erfelijk in de natuur, alleen het ene is gemakkelijker te meten dan het andere. Ik denk dat het

belangrijk is om dieren te selecteren waarvan de vorm en functie met elkaar in balans zijn. Vervolgens dien je te meten in de nakomelingen welke de beste zijn. Dus niet eerst bouwfouten tolereren en vervolgens onderzoek gaan doen hoe het komt dat we meer en meer koeien zien met bijvoorbeeld rechte benen, gedraaide voorbenen of die kramperigheid vertonen in het achterstel.

Als je bij de basisgedachte van de natuur blijft, kun je veel van dit soort problemen in de toekomst vermijden.

Jan Schilder

Smaller, smaller en nog smaller !!

... en steeds minder melk

Een fenomeen dat door veel Brown Swiss-fokkers is waargenomen. De Brown Swiss-koe is de laatste generaties vaak groter en smaller geworden. Tegelijkertijd nam de melkproductie van generatie op generatie vaak af. Een ontwikkeling die veel fokkers zorgen baart.

De stier Blooming, zijn zonen en zijn kleinzonen zijn nauw betrokken bij de ontwikkeling van grotere en smallere dieren. Tegenwoordig hebben de meeste Brown Swiss-dieren de stier Blooming in hun stamboom - Vaak zelfs meerdere keren.

Scherma Glenn Blooming is veel als stiervader gebruikt. Met zijn aAa-code 246153 heeft hij weinig breedte en ruimte toegevoegd aan de steeds smaller wordende Brown Swiss- populatie. (foto swissgenetics.ch)

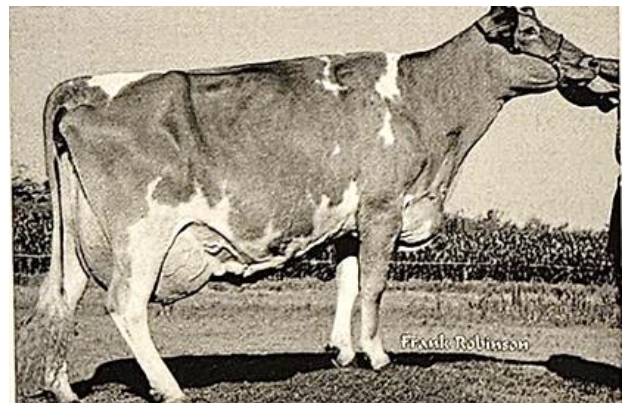
Geen nieuw fenomeen!

Het Guernsey-ras maakte zo'n 50 jaar geleden een soortgelijke fout.

De Guernsey's hebben hun oorsprong van het eiland Guernsey, naast Jersey in het Kanaal

tussen Engeland en Frankrijk. Tegenwoordig spelen ze nauwelijks nog een rol op de Noord-Amerikaanse melkveebedrijven. Waarschijnlijk was een te eenzijdige fokkerij hiervoor mede verantwoordelijk.

Het melkveeras ... "Guernsey?" Ik neem aan dat de meeste fokkers nog nooit van dit ras gehoord hebben. Het Guernsey-ras was ooit wijdverspreid in Canada. Tegenwoordig speelt het Guernsey-ras vrijwel geen rol meer in de Canadese melkproductie. Wat is er gebeurd? Er waren zeker meerdere redenen voor de achteruitgang. Eén reden hiervoor werd gegeven door de toenmalige Amerikaanse vee-expert Bill Weeks. In een gesprek met Kessler, een gerenommeerde Guernsey-fokker in Californië, beschreef hij destijds zijn bevindingen met betrekking tot de Guernsey-fokkerij. Dit vond zo'n 50 jaar geleden plaats en werd vastgelegd in het boek "Creating Balance Between Form & Function" van Phil Hasheider, pag. 231-232.

Bay Meadows Lorry Hazellita (EX-90 Gold Star Dam) was een van de vele geweldige koeien op het melkveebedrijf van Arnold en Walt Kessler. In het boek "Creating Balance Between Form & Function" van Philip Hasheider wordt over hun succesvolle gebruik van aAa gesproken.

(Thomas Müller (SHV) vertaalde de uitspraken in het Duits)

Gesprek tussen rundvee-expert Bill Weeks en een Guernsey-fokker.

Een fokker van Guernsey's klaagde en liet Bill Weeks weten dat hij niet tevreden was met de aangeboden KI-stieren en de fokrichting waarin de Guernsey's zich ontwikkelden. Bill Weeks zei dat de oudere Guernsey-koeien op het bedrijf van Kessler nog steeds overeenkomen met het 'koeienras' dat de fokker voor ogen had. Het zijn nog steeds sterke en brede dieren met veel capaciteit. Tegelijkertijd zijn dit precies de

koeien die het ras nodig heeft om te overleven, aldus Weeks.

Arnold Kessler zei dat zijn jongere koeien afstammen van stieren met hoge fokwaarden. Deze koeien waren te smal voor hem geworden. Hij kan bevestigen dat zijn brede, oudere koeien beter zijn dan zijn jonge koeien. Hij vroeg zich af hoe hij de originele veestapel met grotere dieren weer terug in ere kon herstellen. "Fok met je eigen stieren van de oudere, sterke koeien!" zei Bill Weeks. "Er zijn nog voldoende sterke, brede koeien beschikbaar voor de fokkerij. "We moeten absoluut af van de smalle koeien met geknepen staartstukken", concludeerde Weeks.

Leren van de Guernsey's

In die tijd kwamen Guernsey's vooral voor in gemengde veestapels. De Guernsey's werden gewaardeerd vanwege hun gemakkelijke geboorte en lange levensduur. Dit zijn dezelfde kenmerken die ook de Brown Swiss kenmerken. Helaas konden de Guernsey's in de daaropvolgende jaren niet meer concurreren met de andere rassen en werden ze verdrongen. Weeks beschreef de mogelijke redenen. Het is belangrijk dat er lessen worden getrokken uit de geschiedenis, zodat dezelfde of soortgelijke fouten niet opnieuw worden gemaakt met het Brown Swiss-ras.

Een smalle veel voorkomende 'moderne' Brown Swiss en een geknepen staartstuk (foto: Braunvieh Schweiz)

Hoewel het verhaal van de Guernsey's zich ruim 50 jaar geleden afspeelde, is het relevanter dan ooit. Een lot dat de huidige Brown Swiss fokkerij ook kan overkomen. Bij dieren die te smal zijn, te weinig capaciteit hebben en te vaak een geknepen staartstuk hebben, dreigt eenzelfde lot bij het Brown Swiss-ras.

Vooruitgang in de fokkerij?

De nakomelingen werden van generatie op generatie vaak groter en smaller. De grotere en smallere dieren kunnen qua prestaties vaak

niet meer tippen aan hun voorouders als ze op dezelfde manier worden gevoed en gehouden. De reden hiervoor is dat de lichaamsstructuur niet meer functioneel is. Er is onder andere sprake van een gebrek aan capaciteit (lichaamsbreedte) om voldoende ruwvoer op te nemen voor de melkproductie. Vaak kunnen goede prestaties alleen worden bereikt met een grotere hoeveelheid krachtvoer. Voor een hoge ruwvoerproductie en levensduur zijn koeien met veel capaciteit nodig.

Ziet de huidige genetische vooruitgang er tegenwoordig zo uit ... ? (foto Braunvieh Schweiz)

Een Ribisel-dochter met veel capaciteit die de grens van 100.000 kg levensproductie heeft bereikt. (foto Braunvieh Schweiz)

Iedereen is nu aan de beurt!

Of het nu de KI-stations, de fokkerijverenigingen, de stierenhouders of vooral de fokkers zijn, ze zijn allemaal verantwoordelijk. Samen moeten we de extreme fokkerij van grote, smalle dieren die niet meer functioneel zijn, tegengaan. Door de fokdieren te selecteren, heeft elke actor de macht om te beslissen in welke richting het ras zich moet ontwikkelen. Het voorbeeld van de Guernsey's moet in gedachten worden gehouden.

Let op: Met dit artikel willen we niemand bekritisseren. Het is onze bedoeling om de bevindingen van de fokkers ter sprake te brengen. Wij willen aandacht vragen voor bepaalde onderwerpen, bewustwording creëren en discussie stimuleren.

Ons gemeenschappelijk doel moet zijn om fouten te identificeren, zodat we deze in de toekomst kunnen voorkomen. Samen willen we graag de bruine koe verder ontwikkelen en verbeteren.

Dit stuk is door Thomas Müller geschreven en werd kortgeleden op de website van de Stieren Halter Vereniging geplaatst. Müller is veehouder, agronoom en zit in het bestuur van de SHV. Hij heeft dit artikel geschreven vanuit zijn bestuurlijke rol die hij voor deze vereniging van stierenhouders in Zwitserland bekleedt en poogt hiermee haar leden op hun verantwoordelijkheid te wijzen.

Ik heb getracht zijn werk zo goed mogelijk te vertalen. Bepaalde delen zijn lichtelijk gecorrigeerd en voor de leesbaarheid is het zo hier en daar iets aangepast of weggelaten.

Via deze weg willen we de heer Müller bedanken voor zijn bijdrage en zijn streven om een betere Brown Swiss-koe te fokken.

De originele tekst staat op: www.stierenhaltervereinigung.ch/zuchtfortschritt/

Theo Pieters

Triple-A werkt

aAa Weeks video's

Afgelopen zomer zijn er opnames gemaakt bij verschillende ervaren gebruikers van het aAa-systeem, zowel in het Nederlands als in het Engels. Tussen de koeien bij van Veelen Holsteins in Biddinghuizen zijn de kwaliteiten en hoe wij

als aAa-analyseur naar een koe kijken toegelicht met uitleg in vijf verschillende talen: Nederlands, Engels, Duits, Frans en Italiaans.

Recentelijk zijn deze video's op de YouTube pagina van aAa Weeks geplaatst. Ook zijn er andere interessante video's te vinden, van mensen die ook dagelijks met het functioneren van koeien worden geconfronteerd, zoals bijvoorbeeld klauwverzorger Wilmer Kuhn.

Ga naar: www.youtube.com/@aAaWeeks.

100 excellente koeien bij de Vries

Bij John de Vries uit Boijl werd begin dit jaar JIMM. Holstein Hellen 616 als honderdste excellente koe ingeschreven. De JIMM. Holstein Mr. Obo-dochter telt twee generaties eigengefokte stieren. Er zijn maar weinig bedrijven in Nederland die de mijlpaal van 100 excellente koeien hebben weten te passeren.

De honderdste excellente koe bij John de Vries in Boijl, Hellen 616 is een dochter van de eigengefokte JIMM. Holstein Mr. Obo (foto: Harrie van Leeuwen)

In Boijl hebben maar liefst 18 dochters met de excellente status een eigengefokte JIMM-Holstein-stier als vader. Liefst vier dochters van JIMM. Holstein Tomahawk vallen onder deze selecte groep. Ook tekenen Talent en Bookie voor het vaderschap van elk vier excellente dochters.

John weet dat goede verzorging vanaf de geboorte, goed koecomfort, goede voeding en niet meegaan met de wisselende trends in de fokkerij, essentieel is voor het behalen van zulke unieke resultaten. Naast het vasthouden aan zijn fokdoel, maakt John zijn fokkerijkeuzes op basis van aAa. "Alle eigengefokte stieren komen dus ook voort uit aAa-paringen en daarvan gebruik ik de beste stieren graag binnen mijn bedrijf," aldus een enthousiaste de Vries.

Hellen 585 (v. Goldwyn) werd EX-93 en is de moeder van NRM-kampioene Hellen 589 EX-94. Voor John de Vries is Hellen 585 de beste koe die hij ooit gefokt heeft. De foto is gemaakt door Han Hopman toen ze 16-jaar was.

Het werken met aAa heeft in de beginjaren vooral veel vooruitgang gebracht in de kruisconstructies. Je zult bij de Vries geen koe met een oplopend kruis vinden. "Als de draaier beter geplaatst is, staan de benen beter onder de koe en slijten de klauwen beter af," aldus de kiene Fries. Bekend voorbeeld van zo'n koe is natuurlijk de NRM-kampioene Hellen 589 die 94 punten kreeg. Maar haar moeder is de koe waar John met het meeste plezier aan terug denkt, de 93 punten Goldwyn-dochter Hellen 585. "Ze was behalve erg fraai ook een beste fokkoe met enorm hard beenwerk. In haar leven heb ik haar maar één keer hoeven bekappen. Bovendien was ze ook nog eens een heel slimme koe. Ze zorgde ervoor dat ze nooit in de problemen kwam."

Zie ook: veeteelt.nl/topkoeien/hellen-616-de-honderdste-excellente-koe-voor-john-de-vries

Vijftig 'slimme' 100-tonners op De Schothorst

In januari passeerde De Schothorst Elze 220 de grens van 100.000 kg melk. Daarmee is ze de vijftigste koe op het voedingsonderzoekbedrijf Schothorst Feed Research uit Lelystad die deze mijlpaal behaalde.

'Het is vooral bijzonder, omdat onze koeien in hun lactatie regelmatig met een wisselende rantsoensamenstelling te maken krijgen', legt bedrijfsleider rundvee Sijmen Stuij uit. 'Op

Schothorst Feed Research voeren we volop voederproeven uit. We hebben hier dus sterke koeien nodig die tegen een stootje kunnen en ook nog eens gemakkelijk drachtig worden.'

Ondanks alle voederproeven komen de 225 koeien tot een rollend jaargemiddelde van 11.212 kg melk met 4,15% vet en 3,50% eiwit. 'Tijdens een voederproef hebben koeien hun eigen voerbak waarmee we de voeropname kunnen wegen. Dat moeten ze ook echt leren, ze mogen maar op één vaste plek eten', vertelt Stuij. 'Als ze op de juiste plaats staan, horen ze een "klik" en kunnen ze vreten. Het kan een belemmering zijn, maar de

echt slimme en meestal oudere koeien weten het meteen.'

Drie aanwezige 100-tonners op De Schothorst, v.l.n.r.: Jetske 553 (v. Lonar), ZW Eentje 486 (v. Schot Lonar 3) en Elze 220 (v. Dakota). Elze 220 nam aan 1, Jetske 553 aan 14 en Eentje 486 zelfs aan 17 voederproeven deel. (foto: Harrie van Leeuwen)

Een belangrijke basis voor die duurzame vee-stapel werd gelegd door Johan van Houwelingen (voormalig voorzitter van de Triple-A vereniging), die bijna 30 jaar lang op het onderzoekbedrijf actief was, geeft Stuij aan. 'Johan heeft het aAa-paringssysteem geïntroduceerd

op het bedrijf, waar we nog altijd gebruik van maken’.

De meest voorkomende vaders bij de honderdtonners zijn: Design, Starleader en Sunny Boy, ieder met drie dochters. Zo’n 20% van de 100-tonners zijn nakomelingen van eigenstier, stieren die Johan altijd zorgvuldig uitkoos.

Door zijn rol als voorzitter heeft Johan van Houwelingen met veel sprekers van de jaarvergadering contact gehad. “Met mensen zoals Ron Wood, John Burket, Bob Miller en Harry Weier, gingen we meestal een toer maken langs Triple-A-bedrijven en zo ook bij De Schothorst. Zij vonden het altijd prachtig om de oude koeien en honderd tonners te zien. Zo hadden we een hele beste dochter van Schothorst Shottle 156 die de 100.000 net niet vol gemaakt heeft. Daar was John Burket helemaal fan van en had van haar wel embryo’s willen hebben. Maar het leuke is dat op de laatste jaarvergadering van deze stier ook nog imposante dochters te zien waren bij van Zijtveld ...”

De covergirl is een dochter van de door Johan van Houwelingen gefokte stier, Schothorst Shottle 156.

Zie ook: veeteelt.nl/topkoeien/vijftig-slimme-honderdtonners-op-de-schothorst

Sandra 2 wint bij ‘Oud 2025’

Naar aanleiding van het winnen van de Beste Boerenkoe verkiezing Oud 2025 heb ik een bezoekje gebracht bij Henk-Jan van de Riet (VDR Holsteins) in Markelo. Sandra is voor de tweede keer Beste Boerenkoe, want in 2022 won ze in de categorie jong.

Sandra 2, de Malki-dochter loopt nog als altijd onopvallend dame in de ouwe stal tussen de andere koppelgenoten. Ze heeft nu bijna 110000 kg melk en 10000 kg vet en eiwit geproduceerd. Haar exterieur is met 92 punten beloond waarbij ze 94 punten voor de benen

kreeg. Ze is nog nooit bekapt of behandeld! Dit alles op een extensief bedrijf, waarbij de koeien vooral van veel ruwvoer melk moeten maken. De Sandra-lijn begon door een embryoaankoop van de combinatie Roumare x O-Man bij Veneriete Holsteins vandaan. Sandra werd geboren maar helaas kreeg ze als pink een ongelukje met haar klauw, waardoor ze maar twee lijsten produceerde. Henk-Jan was intussen naar een Duitse show geweest waar hij een dochtergroep zag van Minos, een Mascol-zoon met aAa 651. Hij was onder de indruk van de dochtergroep en de stier zelf sprak hem erg aan. Sinds eind jaren 90 word er al gebruik gemaakt van het aAa-systeem en de Roumare kon wel wat 651 kwaliteiten gebruiken. Uit de combinatie met Minos werd Sandra 1 geboren, die intussen al 130-ton melk heeft geproduceerd en ook de 10.000 kg vet en eiwit vol heeft. Zij is de moeder van Sandra 2, ze staat inmiddels weer droog en moet over een tijdje weer kalven.

De uiterst vitale Minos-dochter Sandra 1 heeft al 130-ton melk geproduceerd en is ook de 10.000 kg v+e als gepasseerd en maakt zich op voor haar volgende lactatie.

Sandra 2 is een van de bekendste Malki-dochters na haar titel bij Jong, nu ook winnaar van de Beste Boerenkoe verkiezing Oud.

Door de jaren heen is de Sandra-lijn gestaagd uitgebreid, want Sandra 85 is inmiddels geboren. Wat opvalt is dat het slimme dieren zijn, ze vreten altijd, gaan ruzies in de stal uit de weg, staan altijd op de juiste plek, komen als laatste uit de wei en zijn toch bij de eerste koppel in de melkstal te vinden. Kortom, echte probleemloze slimme boerenkoeien!

Inmiddels is er in de mannelijke lijn ook aardig aan de weg getimmerd, zo zijn er al bij verschillende ki's stieren ingezet uit de Sandra-lijn. Dit aantal zal alleen maar stijgen, want de ki's staan in de rij voor een passende stier voor hun fokprogramma. Henk-Jan probeert zelf de touwtjes in de handen te houden wat betreft het maken van passende paringen met als leidraad aAa.

VDR Holsteins proficiat!

Bram Kemna

Emma 950 wint bij 'Jong 2025'

Veel mensen kennen het Paarlberg bedrijf met een 240 melkkoeien van Niek, Ariën en Petra Ruijter uit het Noord-Hollandse Warmenhuizen wel van Bontje 138. De bekende Kian x Stadel dochter is in het verleden ook al eens kampioen geweest bij de beste boerenkoe verkiezingen, maar ook tijdens de keuring van Opmeer is ze vaak gehuldigd.

Bontje 138 (Kian x Stadel) werd in 2013 ook tot Beste Boerenkoe bekroond. Helaas is ze dit jaar op bijna 19-jarige leeftijd afgevoerd.

Ze reikte uiteindelijk tot een indrukwekkende levensproductie van 165.112 Kg melk met 4,83% vet en 3,62% eiwit, wat totaal 14.237 kg vet en eiwit maakte. Ze is recentelijk op bijna 19-jarige leeftijd afgevoerd, omdat ze niet herstelde van een blauwtongbesmetting nadat ze

voor de 15de keer had gekalfd van een prachtig stierkalf van Abudant en tot dan nog altijd gewoon in het koppel functioneerde.

Deze editie van de beste boerenkoe verkiezingen werd Emma 950 verkozen tot kampioen van de categorie jong.

Ook Emma heeft weer een bijzonder verhaal. De Uno-dochter uit een kleine fijne hard werkende Jorryn, gaat 12 generaties terug op de bekende Blitseard Keimpe-dochter Emma 60, geboren in 1968. Zij maakte ruim 100.000 kg vol met sterke gehalten, was een bekende verschijning op keuringen en heeft twee keer Nederland vertegenwoordigd op de internationale show in Parijs.

Emma 60 A-91 (v. Blitseard Keimpe) maakte 45 jaar geleden de 100-ton vol en was prominent aanwezig op verschillende shows in binnen- en buitenland.

Emma 950 (Uno x Jorryn) is 12 generaties van Emma 60 verwijderd en is dit jaar verkozen tot Beste Boerenkoe in de categorie jong.

Net als Bontje valt het intelligente en attente karakter van Emma op; ze doet gewoon haar dagelijkse ding en is heel plezierig in de omgang, tenminste als haar niet nodig hebt, want aan het halster vind ze maar niets.

“Domme dieren worden sowieso niet oud. Intelligentie en overlevingsdrang zijn belangrijk om gemakkelijk oud te worden,” aldus Petra en Arriën.

Nadat vader Niek zo'n 15 jaar geleden een lezing van Jan Schilder had bijgewoond zijn ze met aAa begonnen. Hierdoor is Petra ook anders naar koeien leren kijken en is ze vooral gaan begrijpen dat wanneer de vorm (bouw) van het dier in balans is ook het functioneren beter word. En, dieren die gemakkelijker functioneren geven ook meer werkplezier.

Bij de stierkeuze word er vooral gelet op de kenmerken: laatrijtheid, persistentie, gehalten, celgetal, dochtervruchtbaarheid en klauwgezondheid. Meestal worden er fokstieren gebruikt maar soms ook jonge stieren, mits ze uit goede bewezen koefamilies komen.

Ook worden heel vaak eigenstieren gebruikt uit de bewezen koeien die op het bedrijf best functioneren. Dit heeft al in meerdere 100-tonners geresulteerd.

Niek, Ariën en Petra gefeliciteerd met het behaalde resultaat en veel succes in de toekomst.

Jan Schilder

Deze uiterst jeugdige en functionele koe weet van wanken. Ze staat in Portugal bij Wim ter Haar en Gerda van der Geest. Daar heeft ze kortgeleden opnieuw afgekalfd en is druk bezig richting de tweehonderdton te gaan. Ze is de 172.000 kg melk al gepasseerd. Haar afstamming is uniek, met Maya uit Labiate en dan een Daytona-grootmoeder.

In de vorige nieuwsbrief stond een stuk over de 20 honderdtonners die bij Batenburg van de familie Aalbers in Giethoorn rondliepen. De meest attente koe op beide foto's was de Casanova-dochter 1795 Esmeralda VG-88.

Haar productie in 3190 dagen was 112.238 kg melk, 4.01% vet, 3.60% eiwit en 8548 kg v+e.

Zij gaat via een Gibor-moeder, Roumare, Win 395, in 11 generaties terug op Willowlyn Elevation Lou EX 91. Die werd in 1974 aangekocht door Walkup Holsteins en Teresa Myers. Bij

Walkup Holsteins, een fervent aAa-gebruiker, werd zij drachtig van Astronaut, met Walkup Astronaut Lou Ann EX-94 als resultaat. Uit haar werden vervolgens de dochters Walkup Bell Lou Etta en Walkup Valiant Lou Ella geboren, die de wereldfokkerij verder verrijkten.

De Casanova-dochter 1795 Esmeralda produceerde in 3190 dgn. 112.238 kg 4.01% vet 3.60% eiwit en 8548 kg v+e.

